ÖLÜMÜNÜN 50. YILI MÜNASEBETİYLE KONYALI ÂŞIK MEHMET YAKICI'NIN HAYATI EDEBİ KİŞİLİĞİ VE ŞİİRLERİNDEN ÖRNEKLER

Yrd. Doç. Dr. Ali YAKICI

Âşık Mehmet, 1295(1879) yılında Konya'nın Sarnıç mahallesinde doğmuştur. Babası Konya merkez Göçü köyünün kurucularından Bekir Ağa, annesi Münevver Hanım'dır.

"Terk-i diyar etsem sen yalan dünya
Doksanbeşli çıktı tevellüt künye"

"Sarnıç derler mahallemin adına
Doyamadım lezzetine tadına
Nazar ettim Konya'daki kadına
Nezaketli kadınları Konya'nın"

"Mahallem Sarnıç'tır vilayet Konya
Karyesi Göçü'dür şen olsun dünya
Âşık Mehmet derler şu bizim künye
Hiç süren yoktur böyle bir ihvanı"

Bekir Ağa'yla Münevver Hanım'ın üçü kız ikisi erkek beş çocuğu dünyaya gelmiş, ancak Mehmet dışındaki bütün çocukları kendileri hayattayken öldükleri için Mehmet ailenin tek çocuğu olarak kalmıştır. Bekir Ağa, hayatta kalan tek çocuğu Mehmet'in eğitimiyle yakından ilgilenmiş, onun iyi bir şekilde yetişmesi için gayret göstermiştir.

Mehmet, ilk öğrenimine evlerinin bulunduğu Sarnıç mahallesindeki Sadırlar Mesud Efendi mektebinde başlamıştır. Burada Kur'an okumayı öğrenmiştir.

"Yedi yaşımda hizmet ettim hocaya
Başlattılar beni Kur'an heceye"

Babası Mehmet'i daha sonra medreseye göndermiş, fakat Mehmet'in medrese öğrenimi fazla sürmemiş, bir yıl sonra medreseden ayrılmıştır.

"Bir zaman mektepde okur yazardım
Bir zaman çiftimi sürer gezerdim
Gelen misafire sofra düzerdim
Beni bir nadana boyun eğdirdin"

Bekir Ağa oğlu Mehmet'i 1895 yılında Postalcı Latif Usta'nın kızı Şerife'yle evlendirir. Bu sırada Mehmet henüz 16 yaşındadır. Mehmet'le Şerife'nin bu evlilikten on çocukları dünyaya gelir. Bunlardan üçü erkek biri kız olmak üzere dört çocuğu küçük yaşta ölür. Kalan altı çocuktan dördü kız, ikisi erkektir. Kızlarının adları; Münevver,Hasibe, Hatice, ve Emine'dir. Oğulları ise; Kasım ve Abdüllatiftir. (Son çocuğu Abdüllatif'in de 1999 yılının son günlerindeki ölümü üzerine Âşık Mehmet'in bugün hayatta hiç çocuğu kalmamıştır.)

Babası Bekir Ağa'nın 1897 yılında ölümü üzerine Mehmet, Göçü Köyü'ndeki işlerinin başına geçer. Bundan sonraki hayatında yazları köyünde çiftçiliğini yapacak, kışları şehirde ikamet edecektir.

Âşık Mehmet'in hayatının anlatıldığı Birinci Defter'de, çiftçilik ve hayvancılığın yanı sıra Mehmet'in baba mesleği olan ulaştırma işini de bir müddet sürdürdüğü, 50 deve çekerli kervanla Konya'dan Dinar İskelesi(İstasyonu)ne yük götürdüğü, bu durumun vapur (tren)un Konya'ya gelişine kadar devam ettiği belirtilmektedir.(Bu bilgilerin yer aldığı "istasyon" yerine "iskele", "tren" yerine

"vapur" terimlerinin kullanıldığı görülmektedir.)

Mehmet'in "aşk badesi"ni içişi, 1900'lü yılların başında, yani 25-30 yaşları arasında gerçekleşir. Kendi ifadesine göre aşk badesini 1904 yılında, yani 25 yaşında içmiştir. Bu olayı Birinci Defter'de kendisi şöyle anlatmaktadır:

"Bir gün mânâmda yatır iken bir ak sakallı pir gelerek çağırdı. Gözümü açtığım zaman pirin elinde iki kadehi bir tepsi üzerinde tuttuğunu gördüm. Yanında bir adam daha vardı ki o adamın boğazında da bir saz takılı duruyordu. Pir, kadehin birini iç diyerek bana verdi. Ben de kadehi alıp içtim. Sonra yanındaki adama "boğazındaki ver de bir çalayım" dedim. O adam sazı vermek için bana doğru dönünce sazı kapıp yere çaldım. Adam bana darıldı. "Eğer bu sazı kırmasaydın sana bir kadeh daha verecektim, ama şimdi yarım kaldın" dedi. Ben de onun gönlünü almak için şu beyti söyledim:

"Şairin şi'rini bilmeyen âşık
Ne bilsi aşkın kadir kıymetini"

O da bana bir kelam söyledi. Lakin onun söylediği kelamı belleyemedim. Sonra ben ona karşı tekrar bir kelam daha söyledim:

"Eğer beni sever isen sen de bir cân ile
İmtihan olmak isten bir iki divân ile"

Bu kelamı söyleyince çıktı, koydu gitti. "Ben herifin gönlünü neden kırdım" diyerek kendi kendime çok merak ettim. Sabahleyin uyandım, kalkıp camiye gittim. Camiden çıkınca aynı rüyayı Hoca Efendi'ye söyledim. O da bana "şair olacan" dedi. Ben de ara sıra kendi kendime söylemeye başladım. Lakin kimse bilmezdi. Bazan çift sürer iken tenhalarda söylerdim. Duyanlar taaccüp ederlermiş."

Âşık Mehmet, şairliğe başlarken bir usta yanında yetişmediğini, sadece gönlüne doğan kelamı işlediğini bir dörtlüğünde şöyle dile getirmektedir:

"Şairliği ben kendime aşladım
İbtida besmele ile başladım
Gönlüme doğan kelamı işledim
Hiçdurmayıp bu kelamı söyleyim"

Âşık Mehmet'in Birinci Defterde yer alan bilgiler arasında âşıklığa başlama yaşı kendi ağzından 25 olarak belirtilmiş olmasına rağmen şairin bir şiirinde belirttiği tarih, âşıklığa başlama yaşını 30 olarak göstermektedir:

"Binüçyüzyiğirmibeş'de geldi bu aşk
hem bana
Bu aşkın uğruna ölmek için kurbaneyim ben"

Âşık Mehmet'in aşk badesini içmesi olayında temel motif sazın kırılmasıdır. Bade içme olayı değişik biçimlerde anlatılmış olsa bile bütün araştırıcılar bu hususta birleşmektedir. Umay Günay ise olayı sosyo-psikolojik bakımdan değerlendirmektedir:

"Konyalı Âşık Mehmet'e ait rüya, müstakil tipler arasında yer alacak kadar asıl tip rüyalardan uzaklaşmış bir örnektir. Rüyada gördüğü âşığın sazını kırması ferdî psikoloji ile ilgili olsa gerek; benzerine halk edebiyatı ürünleri arasında rastlanmamaktadır. Rüyada yarım kalan bir şeyler vardır ki bu onun yarım bıraktığı medrese tahsiline karşı duyduğu arzu ile ilgili olabilir. Bu rüya örneğinde Âşık Mehmet'in ferdi şuuraltı kollektif şuuraltından daha etkilidir ve motifi ferdi hayatına göre değiştirmiştir."

Âşık Mehmet, 30 kadar şiirinde "aşkın dolusu"ndan içtiğini belirtir:

"Kelamdan anlamaz ilmin delisi
İçirdiler bana aşkın dolusu
Ayağıma girdi diken çalısı
Kurtulup da çıkmaz gayrı bu sene"

1914 yılında Seferberlik ilan edilince askere alınır ve amele taburuna yazılır. Konya-Mersin yolunun yapımı işiyle uğraşan askeri birlikte çalışmaya başlar. Yolun Karaslan mevkiindeki çalışmaları sırasında âşıklığı ortaya çıkar. İrticalen söylediği şiirlerle komutanların dikkatini çeken Mehmet onbaşılığa terfi ettirilir. Bir gün bulgur tükenir. Askere hiyre(un) çorbası vermeye başlarlar. Hiyre çorbasını hicveden bir dörtlükle komutanına şikayette bulunur:

"Topraktan acizim aman binbaşı
İshale uğrattı hiyrenin aşı
Çadırda yatıyor neferin beşi
Bugün de bulgur ulaştı canıma"

Mehmet'in bu hicviyesine sinirlenen binbaşı, "ulan kerata, seni İstanbul'a göndereyim, orada Alman çorbasını ye, çadırda kaç kişinin yattığını gör de anla" diyerek Âşık Mehmet'i İstanbul Çekmece'deki birliğe gönderir. İstihkamcı olarak sürdürdüğü İstanbul'daki askerlik görevinden 44 lira "bedel-i nakdi" ödeyerek Konya'ya döner.

"Çekmece'ye düştü bizim yolumuz
Ekin ekti on yaşında oğlumuz
Bitmez ise nice olur halimiz
Yeni sene kendin eksen çok olur"

Konya'da tekrar Göçü köyündeki işlerinin başına geçer. 1916'da köyün muhtarlığı Âşık Mehmet'e verilir. Hiç istemediği bu görevi uzun yıllar sürdürmek zorunda kalır.

"Muhtarlık bir zora varıyor gayrı
Muhtarlığın bize olmuyor hayrı
Gezdirecekler bize dağı bayrı
Benim gezecek bir teyyarem mi var"

1927'de başlayıp 1928'de şiddetlenen kuraklık üzerine Âşık Mehmet Göçü'den ayrılarak Konya'ya döner. 1928'de, dönemin Konya Valisi İzzet Paşa'nın emriyle Konya Maarif Müdürlüğü'nde işe başlar. Maarif Müdürlüğü merkez teşkilatının yanı sıra Akif Paşa, Hakimiyet-i Milliye, Karakurt, Topraklık, Rehber-i Hürriyet gibi okullarda çalışır.

"Akif Paşa'da ben eyledim karar
Müdürden muallimden görsem zarar
Âşık Mehmet köyünden eyledi firar
Benim gibi koyup kaçtın mı felek"

1930'da, dönemin Serbest Cumhuriyet Fırkası lideri Fethi Okyar'a hitaben yazdığı bir şikayetname sebebiyle Maarif Müdürlüğü'ndeki görevine son verilir.

"Şikayetnamemi yazdım huzura
Bizim halimizi bilsin Fethi Bey
Dokunmasın bir şey kalbe fütura
Bizim halimizi bilsin Fethi Bey"

1932'de Aziziye Camii civarındaki "Kadınlar Pazarı" adlı mevkide bakkallık-manavlık yapmaya başlayan Âşık Mehmet, yazları da köyündeki işlerini ihmal etmez. Bu durum, âşığın Mahkeme Hamamı'nda düşerek ayağını kırdığı güne kadar devam eder.

"Mahkeme Hamamı'na nerden girdim
Bir Cuma günü yıkanmaktı derdim
Kaydı ayaklarım serimi verdim
Duyanlar hakkınız siz helal edin"

Gitmediği doktor, göstermediği çıkıkçı kalmaz ama kırılan bacağının tedavisi bir türlü gerçekleşemez. 17 Şubat 1948'de Konya Halkevi, Âşık Mehmet'in

tedavisinde kullanılmak üzere dönemin ünlü sanatçıları Muzaffer Özden ve arkadaşlarının katıldığı bir konser düzenler. Konserden elde edilen gelir de âşığın derdine derman olmaz.

Mehmet Önder, Âşık Mehmet'in son günlerini şöyle anlatmaktadır: "Onu son defa Yeni Konya Matbaası'na gelişnde gördüm. Emektar değneği koltuğunda idi. "Nasılsın Mehmet Ağa" dedim. Buna;

"İyi disem iyi günler görmedim
Kötü disem Hak indinde günahtır
Son demimde ben bir safa sürmedim
Cevr ü cefa başımızda külahtır"

dörtlüğüyle cevap verdi. "Maşaallah daha gençsin" dedim. Güldü.Bu gülüşü hâlâ unutamıyorum. Ardından şu mısraları söyledi:

"Tazelendi bu âşığın yarası
Lazım mıydı söylemenin sırası
Bulunur mu ihtiyarla genç arası
Bulamadım gençliğimi arkadaş"

Mehmet Ağa 70 yaşında olmasına rağmen ter ü taze bir gönül taşıyordu."

Ölümünden iki gün önce yine Yeni Konya matbaasına gitmiş, " bu benim son şiirimdir, bundan başka yazamayacağım" diyerek;

"Şu dünyayı devran etsem
Acep halim soran var mı
Savurup da harman etsem
Denesini veren var mı"

dörtlüğüyle başlayıp;

"Aldattın sen yalan dünya
Âşık Mehmet bizim künye
Memleketim yeşil Konya
Başka yerde bilen var mı"

dörtlüğüyle son bulan şiirini yazdırmıştır.

Âşık Mehmet, 1950 yılında, 25 Ocak Çarşamba gününü 26 Ocak Perşembe gününe bağlayan gece vefat etmiştir. Ölümü bütün gazetelerden manşetten verilmiş, radyo haberlerinde yer almıştır. Cenazesi, Konya Selimiye Camii'nde kılınan namazdan sonra sevenlerinin ve Konyalı gençlerin omuzları üstünde Üçler Mezarlığı'na götürülmüştür. Konya Üçler Mezarlığı'nın kuzey-doğu tarafında medfun bulunan Âşık Mehmet'in mezar taşında şu mısralar yer almaktadır:

"Benim iki cihan içre muradım ol Hüdâdandır
Ümidim rûz-ı mahşerde Muhammed Mustafa'dandır"

Âşık Mehmet'in ölümü üzerine, dönemin genç şairlerinden Feyzi Halıcı, Ali Rıdvan Bülbül, C. Refterlioğlu, Baytari, Abdüllatif Yakıcı ağıtlar yakmıştır. Âşık Mehmet'in ardından ağıt söyleyenlerden biri de Cemal Oğuz Öcal olmuştur:

"Susmuş Konya'nın şakrak bülbülü
Adını söyleyen diller ağlasın
Kaldırıp topraktan o beyaz tülü
Na'şını taşıyan eller ağlasın

Ayırır gerçeği hayal hülyadan
İlhamlar alırdı güzel Konya'dan
Yetmişbir yaşında göçtü dünyadan
Gezip dolaştığı yollar ağlasın

Mevlânâ'ya âşık Hakk'a vurgundu
Bazan heyecanlı bazan durgundu
Dünya köşkü harap cismi yorgundu
Bahtına yetimler dullar ağlasın

Çekerdi bin türlü ıztırap mihnet
Tanrı'dan gayrıya etmezdi minnet
Olacak mekanı elbette cennet
Kadrini bilmeyen kullar ağlasın

Sözü toktu O'nun gözü gönlü tok
Âşıklar içinde bir benzeri yok
Saplanmış bağrına kim bilir kaç ok
Üstüne eğilen dallar ağlasın

Toplanıp başına dostları her an
Nerdesin diyerek etsinler figan
Kış geçip de bahar geldiği zaman
Meram Bağlarında güller ağlasın

Kılarken camide beş vakit namaz
Ederdi yurt için Tanrı'ya niyaz
Dinleyip de dostlar Öcal'ı biraz
Kopuz dile gelsin teller ağlasın"

1952 yılı Kasım ayı başında Konya Belediyesi, bir kadirbilirlik örneği göstererek doğup büyüdüğü Sedirler semtindeki bir sokağa "Âşık Mehmet Yakıcı Sokağı" adını vermiştir. Bu sokağın büyütülerek caddeye dönüşmesi üzerine yine bu caddenin adını, Prof.Dr.Saim Sakaoğlu'nun girişimi sonucu Büyükşehir Belediye Meclisi, 29.11.1999 gün ve 59 sayılı kararı ile "Âşık Mehmet Yakıcı Caddesi" olarak belirlemiştir.

1966 yılı Ekim ayında ilki gerçekleştirilen Türkiye Âşıklar Bayramı'nda dağıtılan armağanlardan biri de Âşık Mehmet adına bağlanmıştır. Bu bayramda bazı âşıklar "Âşık Mehmet Yakıcı Armağanı"na layık görülmüşlerdir. Bunlardan 9. Türkiye Âşıklar Bayramı'nda bu ödülü Âşık Mevlüt İhsani kazanmıştır.

Âşık Mehmet'in özellikle irticalen söylerken hiç bir sıkıntı çekmemesi, akıcı bir şiir diline sahip bulunuşu şairliğinin önemli bir yönünü oluşturmuştur. Bu sebepledir ki Âşık Mehmet, Konya'nın Âşık Kahvelerinden Halkevi salonlarına, Baranalardan Radyoevine, Ankara'daki devlet törenlerine, sosyete balolarına bir sanatçı kudretiyle gitmiş, kendisini dinleyenleri mest ederek alkışlamış, şöhrete ulaşmıştır. Bu şöhretini;

"Her yerde söylenir bizim ünümüz"

gibi mısralarla dile getirmiştir. Feyzi Halıcı, Âşık Mehmet'in şairliği konusunda şu görüşlere yer vermektedir: "Yıllar öncesinin Konyasında bir Âşık Mehmet Ağa vardı. Anadolu toprağı gibi bereketli ve muhabbet dolu sesi hâlâ kulaklarımda çınlar. Kendisine verilen bir kafiyeyi şiirine ayak yaparak dursuz duraksız kıtaları peşpeşe sıralardı. Çocuksu gözlerle, hayret ve hayranlıkla Âşık Mehmet Ağa'yı dinlerdim. Mehmet Ağa'nın şiirleri o günlerin Konyasında bir memleket sofrası gibi zengin ve cömert, rengârenk bir Anadolu tablosu gibi mânalı ve güzeldi."

Mehmet Önder ise bu hususta şunları söylemektedir: "İhmale uğramak halk şairlerinin tecellisi olsa gerek. Âşık Mehmet de sağlığında ihmale uğradı. Layık olduğu şekilde değer verilemedi. Onun sağında solunda sazıyla minderinde söylerken alkışlar, sonra "ne halin varsa gör" dercesine çekip giderdik.İkram ettiğimiz sadece bir acı kahve olurdu ki o bunu bile çok görür;

"Dost elinden içtik biz bu kahveyi
Söyletip yazdıran yâran sağ olsun"

derdi.

Zayıf ve uzun boyluydu. Güleç yüzünü kısa bir sakal daha da sevimli hâle getirirdi. Şiir dilinden hiç eksilmez, kimi görse en azından bir beyit dudaklarından dökülürdü. Onun söylediği koşma, destan ve deyişlerinden çok azı yazıya dökülmüş, çok azı yayınlanmıştır."

İlk şiirlerinde "Mehmet", "Mehmedi Sadık" gibi mahlaslar kullanmış olan şair, şiirlerinin tamamına yakınında "Âşık Mehmet" mahlasını tapşırmıştır. 1934'te, "şiir yakan" karşılığı olarak kendisine "Yakıcı" soyadı verilmiş, fakat soyadını mahlas olarak hiç bir şiirinde kullanmamıştır.

Âşık Mehmet, başta âşık Tahir olmak üzere Gufrani, Âşık Zamani, Âşık Yahya, Serbesti, Sümmani, Âşık Cemal gibi dönemin güçlü halk şairleriyle za-

man zaman Kayıklı Kahve'de, Tahir'in Kahvesi'nde, Halkevi salonlarında karşılaşmış, atışmalar yapmıştır. Zaman zaman da Çopur İsmail, Daldının Cevdet, Seyit Mehmet, Yorgancı Recep, Topal Murat Tiftik, Silleli İbrahim Berberoğlu, Mustafa Fındık gibi saz ve söz ustalarıyla muhabbet meclislerinde biraraya gelmiş, karşılıklı "divan"lar söylemiş, koşmalarıyla sazlara eşlik etmiş, türküler okumuştur. Âşık Mehmet'e okuduğu koşma ve türkülerde genellikle sazıyla Çopur İsmail Ağa eşlik etmiştir.

Âşık Mehmet'in başta Ankara ve İstanbul olmak üzere çeşitli vesilelerle birçok seyahati olmuş, bunları şiirlerinde dile getirmiş, destanlaştırmıştır.

Âşık Mehmet, münacaat, naat, divan türündeki bazı şiirlerinde beyit nazım birimini kullanmış olmakla birlikte şiirlerinde dörtlük nazım birimini kullanmayı tecih etmiştir. Şiirlerinin büyük çoğunluğunu destanlar oluşturmaktadır. Bu bakımdan Âşık Mehmet'e "bir destan şairidir" denilebilir. Koşmaların yanı sıra divan, semai, ilahi türleride de örnekler vermiştir. Şu anda tarafımızdan yapılan araştırmalar sonucunda elde edilen 230 şiiri bulunmaktadır. Araştırmalar sürdükce bu sayının artacağı kanaatindeyiz.

Şiirlerinden örnekler:

KOŞMA
Gonca gülsün has bahçede bitersin
Bülbül gibi gül dalında ötersin
Garip bülbül beni mahzunedersin
Bulunmaz emsalin eşin belalım

Karanfilsin bahar gelir açarsın
Her tarafa güzel koku saçarsın
Bülbül gibi gül dalına uçarsın
Ağrımasın senin başın belalım

Koparamam böyle bahçe gülünü
Bin kıza değişmem saçın telini
Methedeyim bülbül gibi dilini
Hilal gibi senin kaşın belalım

Âşık Mehmet yapar bu senin methin
Ne kadar methetsem değer kıymetin
Çok beğendim senin sözün sohbetin
İnci gibi senin dişin belalım

KOŞMA
Bir garip bülbülsün kaldın yuvada
Yavrunu uçurdun gezen havada
Ellerim kaldırdım dilim duada
Ötme garip garip gönül şen değil

Ey garip bülbül sen gülü neylersin
İlin gülleriynen gönül eylersin
Yatarsın kafeste kime söylersin
Ötme garip garip gönül şen değil

Gül ağaçlarında gülün dalında
Öterdin bahçede kendi halinde
Bir garip bülbülsün ne var elinde
Ötme garip garip gönül şen değil

Bülbülüm kafesin sedefşen olsun
Hep garip bülbüller başıma dolsun
Sana âşık olan arasın bulsun
Ötme garip garip gönül şen değil

İki aydır şu kafeste feryadım
Ötmek idi gül dalında muradım
Yarenlerden ayrı düştüm ıradım
Ötme garip garip gönül şen değil

Ne acayip bir hal devran edersin
Bahçede gülleri seyran edersin
Garip bülbül gibi figan edersin
Ötme garip garip gönül şen değil

Bir gül idim bahçelerde biterdim
Bülbül idim gül dalında öterdim
Âşık idim çok âşığa yeterdim
Ötme garip garip gönül şen değil

Âşık Mehmet yalvarır mı pirine
Kendini koymuştur bülbül yerine
Düşünüp dünyada dalma derine
Ötme garip garip gönül şen değil

KOŞMA
Ey bülbül-i şeyda vakt-i seherde
Dalına konacak gül bulamadım
Yiğirmiiki Eylül Sonbahar'da
Koşuya gidecek yol bulamadım

Atım yok binseydim ben de üstüne
Yapışmış dizgine almış destine
Bilmem ki feleğin bize kastı ne
Derdimi dökecek el bulamadım

Ellere söylesem seyrime bakar
Karnımda durursa ciğerim yakar
Coşkun çaylar gibi bendini yıkar
Bendini yıkmadık sel bulamadım

Kalmadı dizimin gayrı dermanı
Kesilmez dağların kaldı ormanı
Yaşım altmış altı sürdük harmanı
Şimdi savuracak yel bulamadım

Çemrenip aşkın deryasına dalar
Dinlenmez sözleri ortaya salar
Elinde bir sazı perdesiz çalar
Sazıma takacak tel bulamadım

Kim ile oynarsın şimdi sen aşşık
Boşuna yorulma ey yorgun âşık
Önünde bir çorba elinde kaşık
Onu da tutacak el bulamadım

Âşık Mehmet açma deruna yara
Kimseden olmuyor derdine çare
Halini bildirme asla ağyare
Derdimi dökecek kul bulamadım

DESTAN
Dinleyin efendiler şikayetim var
Yandı canım pirelerin elinden
Size de bir güzel hikayetim var
Yandı canım pirelerin elinden

Akşam olur gübürtüye kakarlar
Sabah olur sağa sola bakarlar
Hepisi de toplanırlar kaçarlar
Yandı canım pirelerin elinden

Koca pire pirelerin ulusu
Yatağımda yoktur hiçbir ölüsü
Kaçar gider akıllısı delisi
Yandı canım pirelerin elinden

Bizim yatak bilemedim neresi
Ne azgındır şu Göçü'nün piresi
Her yanlarım oldu hançer yarası
Yandı canım pirelerin elinden

Biz gidelim pireleri kırmaya
Baltayınan kafasını yarmaya
Müsadem yok benim burda durmaya
Yandı canım pirelerin elinden

Bilmem bunlar suyu nerden içerler
Kafa kulak demez çiğner geçerler
Kanatları yok da nasıl uçarlar
Yandı canım pirelerin elinden

Akşam olur sağa sola bakardı
Kalgıyıp gözüme basar çıkardı
Yatağa yatınca canım yakardı
Yandı canım pirelerin elinden

Pireli yatağı ben de n'idecem
Yataktan kakıp da koyup gidecem
Varıp mahkemeye dava idecem
Yandı canım pirelerin elinden

Bilemedim nedir pirenin adı
Bulamam uykuda lezzeti tadı
Toplanır gelirler eri avradı
Yandı canım pirelerin elinden

Nerde gezer pirelerin sürüsü
Rahvan attan iyi yürür tırısı
Kovalarken karşı koydu birisi
Yandı canım pirelerin elinden

Bit babana danıştın mı işini
Kerpetenle söksem azı dişini
Çekiç vurup yarsam senin başını
Yandı canım pirelerin elinden

Karyolam yok çıkıp benim yatacak
Hayvan değil alıp gidip satacak
Böyle benim her dertlerim kakacak
Yandı canım pirelerin elinden

Yatağıma ordu kurdu pireler
Leşlerinden doldu kaldı dereler
Diş yarası dalımdaki bereler
Yandı canım pirelerin elinden

Azgın pire kimse gelip geçemez
Yeli görse hiç bir yana uçamaz
Gömleğimden başka yere s.çamaz
Yandı canım pirelerin elinden

Âşık Mehmet der ki kendi halimde
Sabaha dek çift sürerler dalımda
Evleri var koltuğumda kolumda
Yandı canım pirelerin elinden

SEMAİ
Enginlere inen gönül
Bir yükseğe çıkar mısın
Yar aşkına ölen gönül
Gözün açıp bakar mısın

Bu aşk derdi büyük bela
Kendi beyaz gözü ela
Hayali gitmiyor hâlâ
Karşıma bir çıkar mısın

Gönülde sevgili durur
Ciğerime hançer vurur
Beni görse yüzün dürür
Böyle canım sıkar mısın

Aşk sedası bende çoktur
Aradım dermanı yoktur
Güzeller derdime doktur
Bu derde bir bakar mısın

Sen bir Mevlâ'nın kulusun
Hangi bahçenin gülüsün
Hep güllerin bülbülüsün
Dallarında öter misin

Aşkın dolusunu içti
Aşk sevdası baştan aştı
Bir kötüye yolun düştü
Bir nasihat eder misin

Aman güzel canım güzel
Ben seni severim ezel
Yazarım ben sana gazel
Benim ile gider misin

Geçirdim bu yıl da yazı
Hakk'a ettim ben niyazı
Gel güzelim etme nazı
Bana cefa eder misin

İstanbul şivesi dilin
Yanakta açılmış gülün
Senin gibi bir bülbülün
Kafes olsam girer misin

Âşık Mehmet çek cefayı
Dünyada bulman vefayı
Ahirette sür sefayı
Bir gün canın verir misin

KAYNAKLAR:

ATTİLA, Osman; "Halk Şairlerinin Diliyle Cumhuriyet", **Ülkü**, II, 113, 1 Kasım 1946, s.23-24.

BAŞGÖZ, M.İlhan; **İzahlı Türk Halk Edebiyatı Antolojisi,** İstanbul, 1956.

CUNBUR, Müjgan; **Başakların Sesi,** Ankara, 1968.

ERGUN, Saadettin Nuzhet; **Halk Şairleri/Birinci Kitap,** İstanbul, 1926.

GAZİMİHAL, Mahmut Ragıp; **Konya'da Musıki**, Ankara, 1947.

GÜNAY, Umay; **Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Rüya Motifi,** Ankara, 1986.

----------"Âşık Mehmet Yakıcı'da Rüya Motifi", **Milli Folklor,** 5, Mart 1990, s.3-5.

HALICI, Feyzi: **Saz Şairlerinin Diliyle Atatürk,** Ankara, 1981.

HINÇER, İhsan; "Konyalı Âşık Mehmet Yakıcı ve Şiirleri",**TFA,**5, Aralık 1949, s.72-74.

KÖPRÜLÜ, M.Fuat; **Türk Saz Şairleri III,** İstanbul, 1940.

ÖCAL, Cemal Oğuz; "Âşık Mehmet Ağa'nın Aziz Ruhuna Ağıt", **Yeni Konya,** 26 Ocak 1951.

ÖNDER, Mehmet; "Tanıdığım Âşık Mehmet Yakıcı", **Milli Folklor**, 5, Mart 1990, s.6-7.

SAKAOĞLU, Saim; "Konyalı Âşık Mehmet Yakıcı I", **Halk Kültürü 1985/2,** İstanbul, 1985, s.65-81.

--------- "Konyalı Âşık Mehmet Yakıcı", **Milli Folklor,** 5, Mart 1990, s.8-9.

YAKICI, Ali; **Konyalı Âşık Mehmet-İnceleme-Metin** (Basılmamış Doktora Tezi), Ankara, 1992.